

maatte fremkomme imellem os, være, hvorledes vi under denne Situation skulde stille os ligeoverfor Loven. Der var nemlig to Veie at gaa, den ene var den at forelægge Thinget de Grunde, som gjorde det umuligt for os at gaa ind paa Loven, som den var indbragt, og derved begrunde en Indstilling om Lovens Henlæggelse, idet vi iøvrigt henholdt os til de Resolutioner, som allerede ifjor vare blevne forelagte Thinget af 11 Medlemmer; men der var ogsaa en anden Veie at gaa, og det var, at søge at stille saadanne Ændringer til Loven, som kunde give den den Skikkelse, vi ønskede, om vi end maatte indrømme, at disse Ændringer maatte blive særdeles indgribende. Vi have valgt det Sidste, idet jo ganske vist den første Fremgangsmaade var den nemmeste, men den tillige nødvendigvis maatte medføre, at ikke alene det vilde ske, at vi iaar ingen Lov opnaade, men ogsaa det blev en Kjendsgjerning, at der ikke engang var gjort et alvorligt Forsøg paa at bringe Sagens endelige Afslutning et Skridt videre, hvilket vi dog maatte ønske, hvor vanskeligt et saadant Forsøg end kunde være, haade fordi de Ændringer, vi maatte stille, maatte være meget indgribende, og fordi flere af disse Ændringer vare af den Natur, at det for Udvalgets Medlemmer maatte være meget vanskeligt at stille dem paa en saadan Maade, at de ikke skulde kunne gjøres til Gjenstand for en skarp Kritik, ja maasse ikke alene Gjenstand for en saadan, der jo i og for sig ikke er saa farlig, men endogsaa for en Kritik, der i visse Omkæbninger kunde være begrundet. Vi trode imidlertid at tjene Sagen bedst ved efter Evne at give vort Bidrag til Dypgavens Løsning og altsaa opstille vore Forslag saaledes, som vi have gjort, idet vi i ethvert Tilfælde derved haabe at opnaa, at selv om Sagen iaar ikke kommer videre, saaledes at den bliver endt, at den dog i Virkeligheden kommer videre derved, at der er fæstet et væsentlig forberedende Skridt fremad, dels gennem den Behandling, der paa Grundlag af vore Forslag vil finde Sted, saavel i dette Thing som naar Sagen kommer videre, i det andet Thing, og dels ved den Forhandling, som Sagen senere kan blive Gjenstand

for i Pressen og Gjenstand for mellem de egentlig Sagkyndige paa dette Omraade.

Jeg gaar nu over til at omtale de Forslag, som ere stillede af Udvalgets Flertal, og da først det første, som ikke alene er det første i den Ordets Betydning, at det er Nr. 1 og slutter sig til den første Paragraf af Loven, men ogsaa det første i den Ordets Betydning, at det for Udvalgets Flertal er det vigtigste og i den Grad er det vigtigste, at det for os er Betingelsen for overhovedet at gaa ind paa en Lov om Ordningen af Undervisningen i de lærde Skoler. Flere af de andre Forslag angaa ganske vist væsentlige Punkter og ere os meget magtpaaliggende, men vi staa dog ikke i det bestemt afgjørende Forhold til de andre Ændringer, som vi staa til dette første Forslag. Værdige Herrer ville se, at Udvalgets Flertal fuldstændig er gaaet ind paa den Tanke, som fandtes i Loven, nemlig at aabne to Veie, ad hvilke unge Mennesker kunne søge til Universitetet og betragtes som havende gennemgaaet de Trin, der ere nødvendige til den højere almindelige Dannelse, som skal opnaas gennem de lærde Skoler. Vi have fuldstændig kunnet gaa ind derpaa. Det staar nemlig for os, som om baade de forskellige Evner og den forskellige Sands ere saaledes fordelte, at man maa sige, at der er unge Mennesker, som særlig ere skikkede til at uddanne sig gennem det sproglige Studium, hvilket upaatvivelig bedst dyrkes gennem et dødt Sprog, og et Sprog, der, baade hvad Former og Litteratur angaar, har naaet en betydelig Fuldkommenhed som begge de saakaldte klassiske Sprog. Vi kunne paa den anden Side tiltræde, at der findes unge Mennesker, som ere særlig skikkede til at uddannes gennem de matematiske og naturvidenskabelige Fag som Hovedfag, fordi de særlig have aaben Sands for den strenge Nødvendighedslov i Naturen og de skarpe Slutninger i Mathematiken. Men vi tro ogsaa og føle os fuldstændig overbeviste om, at der paa samme Maade er unge Mennesker, der særlig ere skikkede til at modtage Uddannelse gennem Historien og ved et næiere Studium af det egentlige Fædrenesprog. Det er jo saaledes, at det, der kommer til at foreligge gennem Historien, er